

Verksamhetsberättelse för år 2007

1. Nämndens uppgifter och organisation

Registernämnden har till och med utgången av år 2007, då nämnden upphörde och dess uppgifter övertogs av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, haft till uppgift att i ärenden om registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) pröva frågor om utlämnande av

1. uppgifter från register som omfattas av lagen (1998:620) om belastningsregister,
2. uppgifter från register som omfattas av lagen (1998:621) om misstankeregister,
3. uppgifter från register som omfattas av polisdatalagen (1998:622), och
4. övriga uppgifter som Rikspolisstyrelsen och Säkerhetspolisen behandlar enligt polisdatalagen om de inte ingår i en förundersökning eller särskild undersökning i kriminalunderrättelseverksamhet.

Nämnden har vidare haft att pröva frågor om utlämnande av uppgifter även i sådana fall som avses i 10 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

Nämnden har också haft att granska Säkerhetspolisens behandling av uppgifter enligt polisdatalagen, särskilt med avseende på 5 § i den lagen.

Från och med den 1 oktober 2006 har nämnden även haft uppgiften att fatta beslut om kvalificerad skyddsidentitet när det är polisen som ansöker om sådana enligt lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter. Nämnden prövar i dessa fall även andra frågor som hör till ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter.

Bestämmelser för nämndens verksamhet har funnits framför allt i de ovannämnda författningarna samt i säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) och förordningen (2006:1076) med instruktion för Registernämnden.

Nämnden har från och med den 1 oktober 2006 delats upp på två avdelningar. På andra avdelningen har handlagts ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter. Övriga frågor har handlagts på första avdelningen.

2. Nämndens sammansättning

Nämnden har under 2007 haft tidigare generaldirektören Anders Eriksson som ordförande och lagmannen Sten Falkner som vice ordförande. Dessa båda har varit ledamöter på såväl första som andra avdelningen. Första avdelningen har i övrigt bestått av riksdagsledamöterna Susanne Eberstein och Ola Sundell, advokaten Susanne Feinsilber och byråchefen vid Åklagarmyndigheten Stefan Johansson. Andra avdelningen har som ledamöter utöver ordföranden och vice ordföranden haft rättschefen vid Skatteverket Vilhelm Andersson, tidigare landshövdingen Gerd Engman och journalisten Ewonne Winblad.

3. Nämndens verksamhet under året

Registernämndens första avdelning har under året hållit 19 sammanträden. Föredragningar av registerkontrollärenden för ordföranden eller vice ordföranden har därutöver ägt rum vid 45 tillfällen.

Nämndens andra avdelning har under året sammanträtt 8 gånger. Därutöver har ordföranden vid två tillfällen ensam beslutat i ärenden, i ett fall därför att fara i dröjsmål förelåg och i det andra i anledning av ansökan om att kvalificerad skyddsidentitet skulle upphöra.

En gång under året har nämndens båda avdelningar haft ett gemensamt sammanträde, varvid nämndens verksamhetsberättelse för 2006 beslutats.

Under året har nämnden avgivit fyra remissvar (se nedan) och även yttrat sig över ett flertal delningar med författningsförslag som berör eller har anknytning till nämndens verksamhet.

Nämndens första avdelning har vidare genomfört en inspektion avseende de nyregistreringar som skett på kontraterrorismens område i Säkerhetspolisens centralregister under en månad 2007.

Säkerhetspolisen har tillhandahållit kanslistöd åt nämndens första avdelning. Kanslistödet har för normalförhållanden varit tillräckligt. Kansliresurserna för registerkontrollverksamheten har dock tidvis varit ansträngda, dels på grund av sjukfall, dels därför att antalet inkomna ärenden där ökat kraftigt. Det har inte uppstått några balanser vid kansliet.

Nämndens andra avdelning har haft ett eget kansli. Resurserna har varit tillräckliga.

4. Arbetet vid nämnden

4.1 Uppgifter som handläggs vid första avdelningen

4.1.1 Allmänt

De uppgifter som nämnden handlägger vid första avdelningen har nämnden haft i mer än tio år. Rutinerna är väl inarbetade. Trots att antalet inkomna ärenden ökat kraftigt har nämnden kunnat klara sina uppgifter på detta område utan att det uppstått några balanser.

4.1.2 Registerkontrollärenden

Under år 2007 kom 73.316 registerkontrollärenden in till nämnden, vilket är en kraftig ökning i förhållande till år 2006 (60.455). Vidare har nämnden handlagt 661 s.k. spontanärenden, d.v.s. ärenden i vilka Säkerhetspolisen fått kännedom om att uppgift har tillförts polisregister beträffande en person som tidigare har registerkontrollerats (29 § säkerhetsskydds-förordningen). Spontanuppföljningar sker sedan april 2003 kontinuerligt och automatiskt enligt ett särskilt dataprogram. Antalet spontanärenden har till följd därav ökat kraftigt sedan år 2002 (200). Även i förhållande till år 2006 har antalet spontanärenden ökat från 565 till 661.

När uppgifter om en omfrågad person förekommer i registren gör Registernämnden alltid en individuell bedömning av huruvida uppgifterna kan antas ha betydelse för prövning av den kontrollerades pålitlighet från säkerhetssynpunkt enligt 24 § säkerhetsskyddslagen (relevansprövning). Enligt 25 § säkerhetsskyddslagen skall Registernämnden, innan utlämning sker av en uppgift som kommit fram vid registerkontroll eller särskild personutredning och som nämnden funnit anledning att lämna ut, ge den som uppgiften avser tillfälle att yttra sig (kommunicering). Undantag gäller för uppgift som omfattas av sekretess i förhållande till den enskilde enligt annan bestämmelse än 7 kap. 17 § sekretesslagen (1980:100). Under år 2007 har undantag från kommuniceringsskyldigheten gjorts i tolv ärenden.

Registernämnden har under 2007 haft särskilda överläggningar med Luftfartsstyrelsen angående verksamheten med registerkontroll avseende anställda vid flygplatser. Vidare har nämnden haft liknande överläggningar med Försvarmakten.

I den följande tabellen finns statistiska uppgifter avseende registerkontrollärendena.

Antalet inkomna ärenden har under året legat väsentligt högre än genomsnittet under den senaste femårsperioden. Orsaken är främst att antalet ärenden som rör Försvarmakten ökat kraftigt. Den stora rörligheten bland Försvarmaktens personal synes ha medverkat till det, eftersom Försvarmakten gör ny kontroll så fort en medarbetare byter befattning inom organisationen. Vidare har en omfattande kontroll skett avseende hemvärdet.

Som framgår av tabellen har antalet inkomna ärenden inom området skydd mot terrorism ökat kraftigt och var 2007 det högsta under den senaste femårsperioden. Ärendena avser framför allt kontroller som begärts beträffande medarbetare vid flygplatserna och kärnkraftverken. Eftersom dessa kontroller avser skydd mot terrorism, lämnar nämnden i dessa fall bara ut uppgifter som har relevans för den frågan. Det innebär att nämnden i dessa fall inte lämnar ut uppgifter om annan brottslighet (även allvarlig sådan och sådan som kan innebära säkerhetsrisker utifrån andra utgångspunkter än skyddet mot terrorism) som bedöms sakna relevans för frågan om någon utgör en risk i terrorsammanhang. Mot bakgrund av den allmänna debatt som varit kring frågan om säkerheten vid kärnkraftverken vill nämnden framhålla att vad nu anförts innebär att t.ex. uppgifter om brott som kan tyda på alkoholproblem normalt sett inte lämnas ut vid kontroll till skydd mot terrorism. På liknande sätt förhåller det sig när det gäller kontroll av medarbetare vid flygplatser. Vid kontroll till skydd mot terrorism avseende personal vid flygplatser lämnas normalt inte ut uppgifter om t.ex. stöldbrott eller andra förmögenhetsbrott, misshandel eller brott som kan tyda på alkoholproblem. Även om Registernämnden är medveten om att nuvarande ordning bygger på förutsättningen att registerkontroll utgör en del i säkerhetsskyddet i den mening som säkerhetsskyddslagstiftningen avser, ifrågasätter nämnden om den nuvarande ordningen när det gäller registerkontrollen avseende personal vid kärnkraftverken och flygplatserna är lämplig. Nämnden föreslår att regeringen överväger frågan.

Antalet uppgifter som Registernämnden lämnat ut från SÄPO-registret har även under 2007 hållit sig på en mycket låg nivå (se punkt 7 i statistiktabeln).

Tabell. En uppställning över arten av de senaste fem årens registerkontrollärenden

	2003	2004	2005	2006	2007
1. Sammanlagda antalet inkomna ärenden	56.815	57.605	65.826	60.455	73.316
2. Antalet personer som har varit föremål för kontroll (dem som det har begärts registerkontroll i fråga om samt, när det gäller säkerhetsklasserna 1 och 2, makar eller sambor) varav	60.214	60.812	69.585	64.738	78.471
män		48.167	51.511	48.478	58.173
kvinnor		12.645	18.074	16.260	20.298
3. Antalet ärenden fördelade på olika kategorier					
a) i fråga om säkerhetsklass 1	322	355	299	388	485
b) ” 2	4.301	4.074	5.089	5.709	6.871
c) ” 3, inkl. väktare	39.825	41.364	45.668	40.696	48.439
d) enligt 14 § säkerhetsskyddslagen (terroristkontroll)	11.868	11.366	14.383	13.242	17.089
e) enligt 15 § säkerhetsskyddslagen (främmande stat m.m.)	499	446	387	420	432
Summa ärenden under 3	56.815	57.605	65.826	60.455	73.316
4. Antalet ärenden fördelade på framställningar som rör försvaret och på framställningar som rör andra myndigheter m.m.					
a) försvaret ^{Se not 1}	31.089	30.334	24.409	26.962	33.486
b) övriga	25.726	27.271	41.417	33.493	39.830
Summa ärenden under 4	56.815	57.605	65.826	60.455	73.316
5. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka det fanns uppgift i Säkerhetspolisens register ^{Se not 2} bortsett från endast uppgift om tidigare registerkontroll	729 (1,21%)	1.100 (1,8%)	967 (1,4%)	809 (1,2%)	792 (1%)
6. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka det fanns uppgifter i belastningsregistret BR och/eller i misstankeregistret MR (före år 2000 i person- och belastningsregistret (PBR))	2.151 (3,57%)	1.943 (3,19%)	2.205 (3,16%)	2.260 (3,5%)	3.259 (4,5%)
7. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka uppgift från Säkerhetspolisens register har lämnats ut ^{Se not 2}	14 (0,02%)	12 (0,02%)	16 (0,02%)	11 (0,02%)	19 (0,02%)
Av dessa uppgifter rör					
a) försvaret	10	9	4	3	9
b) övriga	4	3	12	8	10
8. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka uppgift i BR och/eller MR har lämnats ut	458 (0,76%)	455 (0,75%)	517 (0,78%)	480 (0,74%)	624 (0,8%)
varav					
män		434	492 (0,9%)	452 (0,9%)	580 (0,8%)
kvinnor		21	25 (0,1%)	28 (0,2%)	44 (0,2%)
Av dessa uppgifter rör					
a) försvaret	306	240	217	225	319
b) övriga	166	215	300	255	305
9. Antalet kontrollerade personer i fråga om vilka uppgift har lämnats ut enligt 18 § säkerhetsskyddslagen (särskild personutredning i säkerhetsklasserna 1 och 2)	12	13	10	14	5

Not 1. Med försvaret menas i detta sammanhang Försvarmakten, Försvarets Materielverk och Totalförsvarets pliktverk

Not 2. Säkerhetspolisens register har det dubbla ändamålet att tjäna som spaningsregister för Säkerhetspolisens verksamhet och att vara underlag för registerkontroll. Utlämnande av en uppgift har i samtliga fall föregåtts av en prövning i det individuella fallet av Registernämnden enligt 24 § säkerhetsskyddslagen, därvid nämnden har funnit att uppgiften kan antas ha betydelse för prövningen av den kontrollerades pålitlighet från säkerhetssynpunkt.

4.1.3 Inspektionen av nyregistreringar i Säkerhetspolisens centralregister

Registernämndens uppgift att granska Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter enligt polisdatalagen, särskilt med avseende på 5 § i den lagen, har utförts såväl under det löpande arbetet med de olika registerkontrollärendena som genom särskild granskning vid enheter inom Säkerhetspolisen. Under 2007 har en sådan särskild granskning förekommit (se ovan under avsnitt 3). Den genomförda särskilda granskningen har varit av mycket större omfattning än under något tidigare år. Den har avsett samtliga nyregistreringar som skett i Säkerhetspolisens centralregister på kontraterrorismens område under en månad (februari) av 2007. Ett protokoll över inspektionen har upprättats och delgivits Säkerhetspolisen. Vid inspektionen har inte påträffats några registreringar som saknar grund eller som strider mot vad som föreskrivs i 5 § polisdatalagen. Nämnden har däremot till chefen för Säkerhetspolisen framfört vissa synpunkter på förutsättningarna för vissa personregistreringar på kontraterrorismens område.

4.2 *Uppgifter som handläggs vid andra avdelningen*

Vid andra avdelningen handläggs ärenden om kvalificerade skyddsidentiteter. Sökande i dessa ärenden är enheter inom den öppna polisen (företrädna av Rikskriminalpolisen) eller Säkerhetspolisen. Vid avdelningen har under 2007 handlagts 25 ärenden om sådana skyddsidentiteter. Ett ärende kan innehålla ansökan om en eller flera kvalificerade skyddsidentiteter. I cirka 4 % av fallen har ansökningarna avslagits. I vissa ytterligare fall har det krävts kompletteringar från sökandenas sida innan ansökningarna kunnat beviljas. I några fall har nämnden dessutom beslutat att det för redan tidigare beviljade kvalificerade skyddsidentiteter skall få utfärdas ytterligare dokument.

I fyra fall har beviljade kvalificerade skyddsidentiteter på ansökan upphört.

Nämnden konstaterar att verksamheten med kvalificerade skyddsidentiteter kommit igång väl och att antalet sökta kvalificerade skyddsidentiteter sedan ett uppdämt behov tillgodosetts sjunkit till en relativt låg nivå.

5. Remisser

Till nämnden har under 2007 inkommit begäran om nämndens remissyttrande i följande ärenden:

1. Förslag till förordning om fri rörlighet för varor – ömsesidigt erkännande av varor inom det icke-harmoniserade området (COM(2007)36 final).
2. Skyddet för den personliga integriteten – Kartläggning och analys (SOU 2007:22).
3. Promemoria med förslag på ändring i övergångsbestämmelserna till polisdatalagen (1998:622).
4. Departementspromemorian Godkännande av Prümrådsbeslutet (Ds 2007:40).
5. Departementspromemorian Behandling av personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet (Ds 2007:43).

Nämnden har avgivit remissvar beträffande de fyra förstnämnda. Den femte remissen har med stöd av punkt 3 i övergångsbestämmelserna till förordningen (2007:1141) med instruktion för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden överlämnats till den nämnden.

Denna verksamhetsberättelse har beslutats av Registernämnden vid ett gemensamt möte med båda avdelningarna den 18 februari 2008. I beslutet har deltagit ledamöterna Anders Eriksson, ordförande, Sten Falkner, Susanne Eberstein, Gerd Engman, Susanne Feinsilber och Stefan Johansson. Föredragande har varit Joel Brorsson.

För Registernämnden

Anders Eriksson

Joel Brorsson